

POSTANOWIENIE

24 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku S. K.

z udziałem P. B., D. B., K. w K., B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w
likwidacji w K., Gminy K., A. L., S. B., R. K., R. K.1, S. N., R. G., S. S., T. P., E. L.,
D. L., J. B., J. K., J. N., J. G., J. S., B. P., A. L. i E. K.

o ustanowienie drogi koniecznej,

na skutek skargi kasacyjnej S.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach

z 30 listopada 2021 r., II Ca 682/20,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestników D. B. i P.

**B. 240 (dwieście czterdzieści) zł kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy w Końskich ustanowił dla nieruchomości oznaczonej numerem [...], położonej w K., służebność drogi koniecznej przebiegającej opisanymi w tym postanowieniu pasami gruntu na nieruchomościach oznaczonych numerami [...]1 i [...]2, za jednorazowym wynagrodzeniem na rzecz właścicieli nieruchomości obciążonych. Ponadto nakazał uczestnikom P. i D.mężonkom B., jako właścicielom działki obciążonej nr [...], usunięcie ogrodzenia istniejącego w pasie gruntu, objętym służebnością drogi koniecznej.

Postanowieniem z 30 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Kielcach zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w całości i ustanowił na rzecz każdego właściciela nieruchomości oznaczonej jako działka numerem ewidencyjnym [...], położonej w K., służebność drogi koniecznej z wyłączeniem komunikacji samochodowej na nieruchomości oznaczonej jako działka numerem ewidencyjnym [...]2, położonej w K., pasem gruntu o powierzchni 36 m², oznaczonym punktami [...] na mapie sporządzonej przez geodetę J. K., przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w [...] 19 lutego 2019 r., zaewidencjonowanej pod numerem P.2605.2019.285 (pkt 1a); oddalił wniosek w pozostałej części (pkt 1b) oraz zasądził od S. K. na rzecz Przedsiębiorstwa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w K. 2444 zł wynagrodzenia za ustanowienie służebności drogi koniecznej, płatnego w terminie do 15 grudnia 2021 r., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności (pkt 1c).

W skardze kasacyjnej wnioskodawca, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. czy w sytuacji, gdy skutek podziału nieruchomości pozbawiającego jednej z nich dostępu do drogi publicznej zapisy normy art. 145 § 2 zdanie drugie winny być stosowane wprost czy jedynie przez analogię?; 2. jak dalece interes społeczno-gospodarczy właściciela nieruchomości obciążanej może wpływać na pozbawienie odpowiedniego dostępu do drogi publicznej właściciela nieruchomości władnącej, w okolicznościach, gdy potrzeba ustanowienia drogi koniecznej jest następstwem wadliwego wcześniejszego podziału administracyjnego tej nieruchomości na dwie mniejsze, bez uwzględnienia dostępu do drogi publicznej jednej z nich; 3. czy w sprawie o ustanowienie służebności drogi koniecznej obejmującej komunikację samochodową do nieruchomości władnącej, na której prowadzona jest działalność gospodarcza, a co do której potrzeba ustanowienia drogi koniecznej jest następstwem wadliwego

wcześniejszego podziału tej nieruchomości na dwie mniejsze, bez ustanowienia dojazdu do jednej z działek powstałych po podziale, zasadnym jest przyjęcie, jako nadrzędnej przesłanki rozstrzygającej interesu społeczno-gospodarczego jedynie nabywcy drugiej nieruchomości powstałej w drodze podziału i mającej być obciążoną służebnością dojazdu, skoro nabywca w dacie zakupu nieruchomości mającej być obciążoną dojazdem, wiedział o istniejącej na kupowanym gruncie od ponad 100 lat drodze dojazdowej, nadto w toku postępowania sądowego dokonywał działań uniemożliwiających dotychczasowy przejazd, przez podjęcie inicjatywy budowlanej zawężającej ten przejazd, zagradzania części drogi dojazdowej, co w efekcie uniemożliwiło całkowicie korzystanie z niej przy użyciu komunikacji samochodowej?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. Uzasadnienie wniosku jest pobieżne, niemal zdawkowe i nie powołano w nim argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania. Należy wskazać, iż nie jest rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania, doszukiwanie się jurydycznej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Samo zaś sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia argumentacji służącej wykazaniu, że to zagadnienie rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, nie jest wystarczające.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązyany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

[SOP]

[ł.n]

